

FIȘA DISCIPLINEI
Literatură și cultură rromani 4
(Istoria literaturii rromani pe plan internațional)
Anul universitar 2027-2028

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Departamentul de Limbi și Literaturi Asiatice, Clasice și Slave
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclu de studii	Nivel licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Limbă și literatură rromani / Licențiat în filologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Literatură rromani sec. XIX – II (în limbile rromani și română)				Codul disciplinei	LLRr4161	
2.2. Titularul activităților de curs			Conf. univ. dr. Julieta ROTARU					
2.3. Titularul activităților de seminar			Conf. univ. dr. Julieta ROTARU					
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar / curs practic	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar / curs practic	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					33
Tutoriat (consiliere profesională)					-
Examinări					2
Alte activități					7
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				84	
3.8. Total ore pe semestru				126	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

4.1. de curriculum	Cunoștințe elementare de literatură și de teorie literară
4.2. de competențe	Cunoștințe elementare de literatură rromani din întreaga lume și criteriile de clasificare ale literaturii rromani

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs dotată cu tablă, laptop, fotocopii, cărți
5.2. de desfășurare a seminarului	Sala de curs dotată cu tablă, laptop, fotocopii, cărți

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP2	Apreciază diversitatea expresiilor culturale și artistice
CP5	Verifică traduceri
CP3	Aplică cunoștințe în domeniul științelor sociale și umaniste
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT4	Desfășoară activități de cercetare la nivel interdisciplinar
CT5	Furnizează informații în scris

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP2	1. Studentul descrie în sincronie și în diacronie principalele fenomene literare din literatura limbii programului de studiu sau din literatura universală.	1. Studentul plasează operele și autorii semnificativi din literatura limbii programului de studiu și din literatura universală în contextul istoric și cultural corespunzător.

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

CP5	2. Studentul/absolventul clasifică textele (orale sau scrise) în limba programului de studiu și le descrie caracteristicile.	2. Studentul corectează texte în limba maternă și în limba programului de studiu, traduce diferite tipuri de texte dintr-o limbă în alta, păstrând sensul și nuanțele textului original, fără adaosuri/modificări/omisiuni, evitând exprimarea de sentimente și opinii personale.
CP3	3. Studentul descrie în sincronie și în diacronie principalele fenomene literare din literatura limbii programului de studiu sau din literatura universală.	3. Studentul plasează operele și autorii semnificativi din literatura limbii programului de studiu și din literatura universală în contextul istoric și cultural corespunzător.
CT4	Studentul înțelege și stăpânește norme ale teoriei și practicii traducerii, recunoaște caracteristicile textelor și este familiarizat cu strategii de traducere specific tipului de text și normele de conduită etică specifice.	Studentul identifică problemele specifice, nuanțele de sens, încărcătura culturală a textului de tradus și alege strategia de traducere adaptată.
CT5	Studentul face conexiuni între literaturile limbilor de studiu, literatura universală sau curente literare și efectuează comparații critice între autori și opere.	Studentul interpretează și analizează texte aparținând diverselor genuri și specii literare.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
Studentul/absolventul descrie principalele fenomene literare ale limbii rromani și ale literaturii universale, sincron și diacronic.
Studentul/absolventul clasifică texte orale sau scrise în limba rromani și descrie trăsăturile lor.
Studentul/absolventul conectează literaturile în limba rromani cu literaturile universale sau curente literare și compară critic autori și opere.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul/absolventul plasează lucrări și autori semnificativi din literatura în limba rromani și din literatura universală în contexte istorice și culturale adecvate.
2. Studentul/absolventul identifică probleme specifice, nuanțe de sens și presupozii culturale ale textului de tradus și alege strategia de traducere potrivită.

8. Conținuturi

8.1 Cursul teoretic	Metode de predare	Observații
Metodologia de clasificare a „literaturii romani” propusă de Sofiya Zahova (2021).	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Critica orientalismului în teoriile despre literatura romani	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Criterii de delimitare: distribuția geografică, limba comună, comunalitatea estetică, etnicitatea autorului	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Critica folosirii exclusivă a criteriului lingvistic (limba rromani).	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Consecințe nedorite ale criteriului lingvistic: 1. excluderea autorilor rromi care scriu în limbile naționale ale țărilor lor 2. excluderea operelor autorilor neromi scrise pentru cititorii rromi	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	

Metodologii pentru o definiție literaturii rome: operele scrise de romi și/sau în limba romani adresate publicului rrom și ne-rrom.	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Periodizarea dezvoltării literaturii rome	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Prima perioadă: Apariția textelor scrise în limba romani în perioada interbelică; publicațiile din Uniunea Sovietică;	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
A doua perioadă: 1950-1980, apariția operelor autorilor romi în multe țări europene;	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
A treia perioadă: 1980-1990, creșterea discursului privind problematica romă în Europa, boom-ul producției de literatură romă în deceniile de după 1989;	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
A patra perioadă: De la sfârșitul anilor 1990 până în prezent, când putem vorbi despre internaționalizarea scenei literare rome.	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
Bibliografie: <ul style="list-style-type: none"> Djurić, Rajko, și Marcel Courthiade, Les Rroms dans les Belles lettres européennes (Paris: L'Harmattan, 2004). Kovacshazy, Cécile, "Éditorial. Pour une définition des littératures tsiganes/romani," Etudes tsiganes. Littératures tsiganes/romani : construction ou réalité ? 37(2) (2009): 4. Marushiakova, Elena and Popov, Vesselin, "Beginning of Romani literature: The case of Alexander Germano," Romani Studies, series 5, 30 (2) (2020): 135-163. Zahova, Sofiya, Lorely French, and Mariana Ortrud M. Hertrampf, "Introductory words by the guest editors," Romani Studies, Series 5, 2 (30) (2020): 127-134. Roman, Raluca Bianca; Zahova, Sofiya; Marinov, Aleksandar G. 2021, Roma Writings. Romani Literature and Press in Central, South-Eastern and Eastern Europe from the 19th Century until World War II, Edited by Brill: Ferdinand Schöningh. 		
8.2 Seminarul	Metode de predare	Observații
Analiză de texte literare – se vor utiliza culegeri de literatură rromani și volume de autor:	Dezbateri; lectură; vizionare de filme documentare și artistice	
Analiză de texte literare din literatura rromilor din fosta Iugoslavie și statele succesoare (Kujtim Pačaku, Slobodan Brebeski, Bairam Haliti, Eslam Drudak, Dizoran Zekir)	Dezbateri; lectură; vizionare de filme documentare și artistice	
Analiză de texte literare din literatura rromilor din Ungaria (Bari Károly, Daróczi Choli Jóysi)	Dezbateri; lectură; vizionare de filme documentare și artistice	
Analiză de texte literare din literatura rromilor din Cehia și Slovacia (E. Cervenaková, Tera Fabianová, Bartolomej Daniel, Dezider Banga, A.Horvatová)	Dezbateri; lectură; vizionare de filme documentare și artistice	
Analiză de texte literare din literatura rromilor din Polonia (Bronisława Weis "Papuśa", St. Stankiewicz «Stahiro»)	Dezbateri; lectură; vizionare de filme documentare și artistice	
Analiză de texte literare din literatura rromilor din Austria, Germania și Elveția (O Dragano le Trumpesqo - Jevremović, Rajko Djurić)	Dezbateri; lectură; vizionare de filme documentare și artistice	
Analiză de texte literare din literatura rromilor din Italia (Santino Spinelli)	Dezbateri; lectură; vizionare de filme documentare și artistice	
Analiză de texte literare din literatura rromilor din Franța și Marea Britanie (Mateo Maximoff, Dragana Stefanović, Donald Kenrick, Gratan Puxon)		
Analiză de texte literare din literatura rromilor din Suedia și Finlanda (Katarina Taikon, Vejo Baltzar)		
Bibliografie: <ul style="list-style-type: none"> Kyuchukov, Hristo. 2004/2024. Mirro anav sas Hussein/ My name was Hussein. Boyd Mills Press. Gunilla Lundgren, Sofia Taikon, Amanda Eriksson. 2005. ŽOFI Z-4515. Stockholm: Bokförlaget Tranan/Podium. (Benzi 		

desenate bilingve (romani/suedeză) despre viața unei fete rome în timpul și după al Doilea Război Mondial) Борис • Djurić, Rajko. 1969. O Rom rodel than telal o kham [Romul caută un loc sub soare, poezie, în romani]. Beograd. Ivan FRANKO, <i>Poezii și poeme</i> , în traducerea lui Ion și Aurel Covaci, RCR Print, București, 2006; • Poeți romi, publicați în colecția de poezie Romane gila tipărită în 1979 la Praga de OKD Praha: Andrej Pešta, František Demeter, Vojtěch Fabián, V. Harčarová. • Matéo Maximoff, <i>Le Prix de la liberté</i> , Flammarion, 1955/Wallâda, 1996.
---

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Înțelegerea importanței disciplinei studiate și a legăturii acesteia cu alte discipline conexe.	Examen scris de 2 ore, notat de la 1 la 10.	50% din notă
	Aspecte de atitudine: conștiinciozitate, studiul individual și în grup;		
	Însușirea cunoștințelor de literatură rromani.		
9.5 Seminar	Asimilarea operelor studiate.	Realizarea de teme pe parcursul semestrului	50% din notă
	Analiza operelor, folosind conceptele de teorie literară.		
9.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> Studentul cunoaște care sunt principalele concepte ale literaturii rromani, le recunoaște și le definește; Studentul a citit principalele opere analizate; Studentul are o viziune de ansamblu asupra literaturii rromani din întreaga lume.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)³

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
1 FĂRA SĂRĂCIE	2 FOAMETE ZERO	3 SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE	4 EDUCATIE DE CALITATE	5 EGALITATE DE GEN	6 APĂ CURATĂ ȘI SANITATIE	7 ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE	8 MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ	9 INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ
10 INEGALITĂȚI REDUSE	11 ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE	12 CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE	13 ACȚIUNE CLIMATICĂ	14 VIAȚĂ ACVATICĂ	15 VIAȚĂ TERESTRĂ	16 PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE	17 PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR	Nu se aplică nici o etichetă

³ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Data completării:
26.03.2026

Numele și semnătura titularului de curs

Conf. univ. dr. Julieta ROTARU

Semnătura titularului de seminar/
curs practic

Conf. univ. dr. Julieta ROTARU

Data avizării în Departament:
....

Numele și semnătura directorului de departament

.....

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului